

569

Az Uj Kelet
és más:

Cikkeink
forrás:

Kéziratok
megőrzésükre nem vállalkozunk

Dr. Ramasetter Robert

Disztér 2 II e 8 Budapest

ELETT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Hollandiában is...

A világháború alatt és főleg a világháború után úgy néztünk a kis Hollandiára, mint a szegény ember a gazdag rokon felé szokott pillantani. A holland forint a kivételes jólét és megingathatatlan pénzügyi szilárdság szimbóluma volt a szemünkben, maga a holland nép pedig a boldogság szigetének kivételes sorsosa.

Altalában a kis északi államok eleddig keveset hallattak magukról a világválsággal kapcsolatban, amit részben azzal magyaráztunk, hogy nem vettek részt a világ háborúban s így pénzügyeiket nem rendítette meg a világválság után következő termelési katasztrófa. Ezt tételeztük fel annak ellenére, hogy a spanyol példa az ellenkezőjét igazolta ennek a feltevésnek. Spanyolország is semleges volt a világháború alatt, ennek ellenére a pezeta árfolyama számtalanszor megingott és a munkanélküliség réme ott is felütötte borzalmas Meduza-fejét.

Most azután az Eldorádónak képzelt északi kis országok legelőkelőbbje: Hollandia is lerombolt bennünk egy fellengző illúziót. Nevezetesen azt, hogy ott még mindig fenéig tejfel az élet, miatt Európa nyugata, közepe és kelete a nyomorúság fertőjében fetreng. Ime: Hollandia is a deficités országok sorába került, Hollandiába is bevonult a világválság hulláma. Megdőlt az az illúzió, hogy a nagy, egyetemes világválságban, főleg európai vonatkozásban elszigetelt területek képzelhetők, melyek kivonhatják magukat az általános törvény alól.

A holland példa azt igazolja, hogy Európa, de sőt az egész civilizált világ ma már egyetlen egységes test, amelynek minden szervét egységes recepttel kell meggyógyítani, hogy felépülhessen az egész szervezet.

Uj uniformist — de miből

Jorga profesor, úgy is, mint miniszterelnök és úgy is, mint közoktatásügyi miniszter, cseppet sem fukarkodik a kedvesebb-kedvesebb meglepetésekkel.

Ma például közoktatásügyi miniszteri minőségében szerzett örömet a szülőknek. Elrendelte ugyanis, hogy nem akarja hűvön tul a középiskolai növendékeket régi uniformisában látni. Husvét után az új egyenruharendelet alapján kell felöltöztetni a kis diákokat.

Vagyis husvétel meg kell vegye minden szülő egy-két, esetleg három gyermekének az új egyenruhát.

Meg kell vegye... Ugy beszél Jorga, akárcsak a szakácskönyvből olvasná. A szakácskönyvben is az van: Végy egy kiló cukrot, végy egy kiló vajot, mazsolát, mandulát, csak az nincs megírva sehohsem, hogy miből vegye a szerencsétlen ember a cukrot és az egyebet.

Miből, közoktatásügyi miniszter ur, miből vegyenek új uniformist a szülők? Nekünk, miniszter ur, jó volt a régi is. Nem bántotta esztétikai érzésünket a régi minta sem és könnyű szívvel tudnánk lemondani a Jorga-féle szabadalommal ellátott új szabászati remekműről is. Ha azonban Jorga professor föltétlenül ragaszkodik az uniformishoz, próbálja megbeszélni a dolgot Argetoianu pénzügyminiszterrel — akivel éppen most békült meg, hogy gondoskodjék több bevételről és kevesebb adóról a közönséges polgárok számára is. Ellenkező esetben husvét táján nem új uniformisban, hanem meztelenül indul el egy halom gyerek az iskolába.

Nő a végzetes szám

Mialatt különböző tudósok különböző teóriákat találnak ki a munkanélküliség okainak kimutatására és megszüntetésére, — a munkanélküliség végzetes gyorsasággal egyre nő. Szavakban, teóriákban, javalt medicinákban nincs tehát hiány; hiány csak munkakalkulációkban mutatkozik. Még pedig olyan rohamos méretekben, hogy például Angliában egy év alatt hatszázhatvanegyzerelel nőtt a munkanélküliek száma.

Egyre agresszivebben támadják a Jorga-kormányt az ellenzéki pártok

Miért nem tette közzé a kormány az uralkodónak Titulescuhoz intézett táviratát

Kitiltottak Romániából egy előkelő francia lapot, mert kritizálta a Jorga-kormányt

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az ősz beálltával meggyorsult a politikai élet ritmusa is. A miniszterek befejezték tulságosan hosszúra nyúló nyári vakációzásukat, a pártvezérek is már csaknem valamennyien együtt vannak a fővárosban. Természetes dolog, hogy a tanácskozások, megbeszélések egymást követik: egy a kormány, mint a pártok, felkészülnek az őszi nagy erőpróbákra. A politikai helyzet a szakértők megalapítása szerint, meglehetősen zavaros és amennyiben nem következzenek be alapvető változások, úgy az ellenzéki pártok a parlamenti szesszió beindulásával a legkiméletlenebb harcot fogják a kormány ellen beindítani.

Az Adevurul ezzel kapcsolatban a következőket írja: Az ellenzéki pártok körében a kormányval szembeni hangulat egyre agresszivebb lesz. Egészen bizonyos, hogy a költségvetés redukálása és az ezzel kapcsolatos intézkedések a mai rendkívüli viszonyokat figyelembevéve, nemcsak a különösebb akadályokra az ellenzéki pártoknál, ha a kapcsolatok normálisabbak volnának. A felsőbb irányító körök természetes érdeke volna az, hogy a nagy harcok most elmaradjanak. Sajnos, az illetékesek nem látnak ezt figyelembe venni és pontosan az ellenkezőjét cselekszik. Bizonyos intrikákra építenek és az ellenzéki pártok közötti érdekellentétekre spekulálnak.

Hatiegan Emil királyi kihallgatásának kulisszatitkai

„Ez a számítás azonban — úgy látszik — nem fog bevalni. A pártok körében mutatkozó elkeseredés ugyanis könnyen megteremtheti az összes ellenzéki pártok egységes frontját. Es ebben az esetben a kormány nem csakis ellene irányuló akcióval találja magát szemben, hanem egy olyan akcióval, amelynek célja visszavezetni az államot a normális és realisan alkotmányos uralkodás vizeire“

Egy elsüllyesztett távirat

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. Az ellenzéki lapok kivétel nélkül élesen támadják a kormányt, mert ez nem tette közzé az uralkodónak Titulescu népszövetségi elnökké való megválasztása alkalmából a kiváló diplomatahoz intézett üdvözlőt.

A londoni sajtó illő pesszimizmussal kezeli ezt a szimpotmát és joggal hivatkozik arra, hogy a politikai változások semmit sem érnek, ha nem járnak gyökeres gazdasági változásokkal. Már pedig az európai politikusok tekintélyes hányada abban az erendő hibában szenved, hogy tevékenységét politikai akciókban és utópisztikus tervezetekben meríti ki, holott a mai viszonyok között minden politikai tettnek gazdasági tettek kellene átváltania.

Azzal, hogy egyik párt kezéből egy másik párt veszi át a hatalmat: a mai viszonyok között kevés jó háramolhat a feneketlen nyomorúságra, mely szinte óráról-órára taszítja mélyebbre a civilizációt, a kulturát és az emberi élet érdemességébe vetett hitet. A politikusok még mindig elvont képletekben gondolkoznak s az állam ugynevezett magasabb érdekeitől nem látják meg az államot tevő emberek érdekeit.

Holott ahol az emberanyag pusztulásra van ítélve, — már pedig a munkanélküliek tömegeit ez a borzalmas sors fenyegeti, —

lő táviratát és a népszövetségi tanács elnökének a királyi üdvözlőre küldött válaszát. A Lupta csodálkozását fejezi ki afölött, hogy volt mersze a kormánynak el kobozni az uralkodó táviratát, midőn sokkal jelentéktelenebb személyek táviratváltásának közzétételénél jóval több buzgalmat áruolt el a multban.

Kitiltottak egy nagy francia lapot Romániából

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. A külföldi sajtó, de különösképpen a francia lapok a lehető legbarátságosabban fogadtatásban részesítették a Jorga-kormányt és azóta is minduntalan napvilágot látnak támadó cikkek a jelenlegi román politikai kurzus ellen. A kormányt igen kinosan érintették ezek a támadások, miért is Grigore Filipescut annakidején elküldték Párizsba, a Banca Nationala csekkönyvével felszerelve, hogy igyekezzék jobb érzelmekre hangolni a francia sajtót. Filipescu párizsi utjának eredményeképpen a francia sajtó baloldali része még élesebben támadta Jorgát és gormányát.

A kormány — látva Filipescu akciójának sikertelenségét — Pangai miniszterelnökségi alminisztert, a miniszterelnökség sajtóreferensét küldte ki Párizsba, hasonló misszióval. Pangal Genéfis is megjárta és mindenünnen igen kellemetlen impressziókkal tért vissza. Kénytelen volt jelenteni, hogy a nyugati államok vezető körei továbbra is teljes bizalmatlansággal néznek a Jorga-kormány működése elé. Rövidesen kiderült, hogy Pangal akciója sem volt teljesen eredménytelen. A Cotidien című lap hihetetlenül éles cikket írt a kormány ellen. A Cotidient erre ma kitiltották Ramania területéről.

Az ellenzéki lapok gyúnyosan aposztrofálják a kormány eljárását és rámutatnak arra, hogy az ilyen intézkedések csak növelik a kormány indiszpozícióját.

ott maga az állam is veszélyben van; veszélyben van még akkor is, ha a pénzügyeket szanalják és a költségvetéseket si kerül egyensúlyba hozni.

A vallásháborúk, a harmincéves háború után, éppen az emberanyag pusztulása és teljes demoralizálása miatt, Európa a hosszú barbárság korszakába süllyedt. Ezt a következményt még az a tény sem tudta elhárítani, hogy a politikai hatalom megmaradt egyesek, vagy egyes osztályok kezén. Ha a munkanélküliség Angliában vagy Európa többi országaiban a fent említett gyorsasággal és végzetes korlátatlansággal fog nőni, úgy Európára ugyanaz a sors vár, mint a harmincéves háború utáni, vagy a népvándorlás utáni korszakban, esetleg olyan, mint amilyen most Kinában csufolja meg az emberi civilizációba és értelmességébe vetett hitet.

Ebben az esetben pedig teljesen indifferens lesz, hogy kik, vagy ki kezében lesz a politikai hatalom: ez a hatalom ugyanis csak temető, vagy bankárságba süllyedt országok felé fogja kiterjeszteni árnyait, vagy meddő fényességét.

VILÁG TÜKRE

Boila professor alkotmánytervezete

Irta: Marton Ernő

Boila Romulus professor alkotmánytervezetét alábbiakban csupán politikai szempontból kívánjuk szeljegyzetekkel ellátni. A tervezet jogtudományi kritikája a tárgyba való sokkal nagyobb elmélyedést igényelne, semhogy egy napilap keretei közé lehetne azokat szorítani. Azt hisszük, azonban, hogy maga Boila professor: is inkább politikai manifestációnak szánta most közreadott művét, semmint rendszeresen felépített tudományos munkának. Ebben a vonatkozásban csak annyit jegyzünk meg, hogy a komoly jogászai kritika kétségtelenül sok hiányosságot és ellentmondást fedezne fel a Boila-féle alkotmánytervezet egész koncepciójában, kodifikálásának felépítésében és számos definíciójának bizonytalan megfogalmazásában.

Annál nagyobb jelentőséget kell azonban tulajdonítanunk az alkotmánytervezetnek politikai vonatkozásban. Bár Boila professor a tervezethez írt előszavában hangsúlyozza, hogy a javaslat kizárólag egyéni felfogását tükrözi vissza, amelyet még saját pártjának doktrínája sem befolyásol, mégis a szerzőnek a nemzeti parasztpártban viselt vezető pozíciója révén fényt vet ez a megnyilatkozás a pártban egyre jobban erősödő ideológiai átalakulásra.

Az alkotmánytervezet gerincét a decentralizáció gondolata alkotja, amely a Boila által felállított formulában szinte már több is decentralizációnál. Boila professor nemcsak a végrehajtó hatalom atributeumait akarja szinte teljes egészükben a tartományi önkormányzatokra ruházni, de az állam törvényhozó tevékenységének jelentős részét is. A tartományok élén külön kormányok állanak, külön parlamentekkel, amelyek nemcsak, hogy nem függenek a központi kormánytól, illetőleg parlamenttől, amelyet Boila államtanácsnak nevez, hanem ellenkezőleg a központi szervek függvényei a tartományiaknak. Mi sem mutatja világosabban ezt a tendenciát, mint az, hogy a mai parlamentet helyettesítő államtanács képviselőit nem közvetlen választások útján küldik ki, hanem az egyes tartományi parlamentek — az ugynevezett diéták — delegálnak saját képviselőik sorából bizonyos számú tagot az államtanácsba.

Az európai államok közül Németországban és Angliában találunk hasonló tartományi kormányokat, azzal a különbséggel azonban, hogy Németországban a birodalmi gyűlés tagjait közvetlenül választják a szavazó polgárok és nem az egyes tartománygyűlések delegálják őket. Boila professor alkotmánytervezete számos rokon vonást mutat a weimari alkotmánnyal, azzal a különbséggel, hogy a weimari alkotmány nagyobb súlyt helyez a központi államhatalom szerveire. Rokonság áll fenn abban a tekintetben is, hogy Boila professor szintén az egykamarás rendszer bevezetését javasolja.

Koncepciójában legközelebb áll a Boila-féle tervezet a régi magyarhorvát, sőt bizonyos fokig az osztrák-magyar monarchia alkotmányához. Az államtanács körülbelül megfelel az

egykori osztrák-magyar delegáció intézményének, amelynek tagjait szintén az egyes parlamentek küldötték ki és amely tudvalevőleg a két állam közös ügyeinek intézésére volt hivott. Nagyon természetesen, hogy Boila professzor szükségesnek tartja nyomtatékosan kihangsúlyozni az államegység gondolatát, — teoretikus szemmel nézve azonban, lehetetlen fel nem ismerni ebben a tervezetben a *föderatív gondolatot*, a kisebb területi egységek szövetségén és összeműködésén felépülő államkonceptiót.

Ha tisztában is vagyunk vele, hogy nagyon hosszú időnek kell még eltelnie, amíg Romániában ez a gondolat testet ölthet, mégis biztató jelnek kell tekintenünk, hogy akadt már nálunk is valaki — még pedig olyan komoly és súlyos egyéniség, mint Boila professzor — aki hangot ad és utat tör ennek a kétségtelenül magasabbrendű és progresszív államgondolatnak. A fejlődés iránya erre felé tendál: a centraliztikus, autokrata államot fel kell váltania a decentralizált, föderatívistikus, demokrata államnak.

Még nem lehet tudni, mennyit fog Boila professzor alkotmánytervezetéből *gyakorlati programként* átvenni a nemzeti parasztpárt, de nem kétkelhetünk benne, hogy ez a javaslat termékenyítőleg, inspirálólag fog hatni a párt ideológiájára. Kétségtelen ugyanis, hogy a Boila-féle javaslat *egészséges reakciója annak a kudarcnak, amelyet a nemzeti parasztpárti kormány decentralizációs kísérlete szenvedett el.* A pártban egyre erőteljesebben kerekedik felül a megismerés, hogy ezt a problémát nem lehet olyan tétova, felemás intézkedésekkel megoldani, mint amilyen a Maniu-kormány közigazgatási törvénye volt. Csakis az ország strukturájának gyökeres átépítésével, vagyis az alkotmány megváltoztatásával teremthető egy olyan atmoszféra, amelyben a decentralizáció élő valósággá válik. Nyíltatik ma már, hogy a Maniu kormány által kreált tartományi igazgatóságok legfőképpen ezért nem voltak életképesek, mert maguk a kormány tagjai szabotálták azokat, kiesinyes hatalomféltésből.

Amilyen nagyvonalú azonban Boila professzor a tétel felállításában, olyan kicsinyessé válik abban a pillanatban, mielőtt a részletekre kerül a sor. A tervezet egyes paragrafusai komikus anachronizmusként hatnak az egyébként modern szellemű keretben. A sorokból szinte kiérződik az a kínlás, amellyel a szerző bizonyos vonatkozásokban ki akart térni az önmaga által felállított irányvonal egyeneséből, mielőtt bizonyos pontokhoz érkezett. Ez a pont a kisebbségi kérdés. Valósággal művészi teljesítménynek kell tekintenünk azt, ahogyan Boila professzor a kisebbségeket kivonta alkotmánytervezetének demokratikus hatóköréből. A gyantlan kritikák logikai paradoxonoknak nevezhetné ezeket az elhajlásokat, de mi nagyon jól tudjuk, hogy azok nem véletlen ellentmondások, hanem nagyon is szándékos megkerülései az eredeti gondolatnak. A „magasabb államérdekekre” hivatkozik ezeknél a pontoknál Boila professzor, de az első pillanatban már nyilvánvalóvá válik, hogy ez a magasabb államérdek a kisebbségi elleni támadást jelenti.

Eltekintve attól, hogy az alkotmánytervezet egyáltalán nem veszi figyelembe a kisebbségeket, mint organikus egységeket, tehát nem ruhazza fel őket közjogi személyiséggel, nem biztosítja kulturális autonómiájukat sem, a tervezet általános rendelkezéseinek vannak pontjai, amelyek egyedül azt a célt szolgálják, hogy a kisebbségeket megfossszák bizonyos természetes jogoktól. Így például a tartományi parlamentek képviselőinek csak a felét választják a proporcionális választási rend-

SELECT MOZGÓ

Mai kezdettel mutatja be:

Lil Dagover és Petrovics Svetislav

legújabb német párbeszédű hangos filmét:

ASSZONY, AKI SOHASEM FELEJT

Nagyszerű rendezésű, fényes kiállítású dráma. A filmet megelőzi a legújabb híradó. Monopol favoritfilm!

SELECT MOZGÓ

szer alapján, míg a másik felét a kerületi választási rendszer szerint választják. Ez azt jelenti, hogy bizonyos kisebbségek, köztük a zsidók, csakis a felét küldhetnek be az arányszámuk szerint őket megillető képviselőknél, mert nincsen egyetlen kerület sem, ahol abszolút többségben lennének.

Hosszu sorát említhetnénk meg az ilyen és hasonló ellentmondásoknak, amelyek — véleményünk szerint — súlyosan ártanak a tervezet tudományos és politikai értékének. Ezt a szembeötlő hibát

rizikó nélkül elkerülhette volna Boila professzor, annál is inkább, mert az egész munkának egyelőre csak teoretikus jellege van. A nacionalista sajtó pedig akkor sem támadta volna jobban a tudós professzort, ha tervezetének általános elvi posztulátumait a kisebbségekre is kiterjesztette volna. Ez a sajtó így is hazaárulónak bélyegzi az alkotmánytervezetet. Boila professzornak azonban meg lett volna az az elégtétele, hogy művében a tudomány objektív csucsán maradt és nem szállott le a napi politika alacsony mocsarába.

A külügy, hadügy, adóügy teljes önállóságát követelte Gandhi India számára

a kerekasztal-konferencia tegnapi ülésén

London, szeptember 16. Gandhi ma az indiai föderációs bizottságban beszédet mondott. Hangoztatta, hogy egész Indiát akarja képviselni. fajra, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül s tervei elgondolásában az együttműködés szelleme vezérli. Kívánja a külügyek, hadügy, adóügy és a gaz-

dasági élet irányításánál a teljes önállóságot és az indiai pénzügyi kötelezettségeknek független bíróság által leendő megállapítását. Ha Indiának az önállóságot megadják, maradandó társviszonyt helyez kilátásba Angliával az egyenlőség bázisán.

A román buza már olcsóbb a külföldön, mint az orosz dumping-buza

A gabonaexportőrök becsapják az államot a kiviteli prémiummal

Rozs-szállítmányokért és bolgár származású búzáért is fizeti a kormány a kiviteli prémiumot

A külföldi szaklapok buzadumping miatt támadják Romániát

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A román buza kiviteli prémiumának problémája nemcsak a román mezőgazdasági köröket, hanem a külföldet is igen élesen foglalkoztatja. A külföldi gazdasági szaklapok megállapításai szerint a kiviteli prémium bevezetésével Románia erőteljes buzadumpingot inaugurált, s olesóságban még a nevétséges áron kínált orosz búzát is túlszárnyalta.

Különösen a német sajtó ir nem tulajdonságosan hízegő hangon Románia buza politikájáról. A német sajtó csodálkozása kad kifejezést afőlött, hogy az a Románia, amely a preferenciális vámtarifa bevezetését szorgalmazza, a legnagyobb stílus dumpingot folytatja. Valósággal csufos áron helyezik el a külföldön a búzát a román exportőrök. A „Deutsche Getreide Zeitung” szerint az elmúlt napokban Hamburgban 3.25 holland forinttal adtak el nagymennyiségű Romániából importált búzát. Ezzel szemben az oroszok az elmúlt napokban 120 ezer tonna búzát adtak el Angliában 4.60-5.10 holland forint között váltakozó áron. Ma-

gyarország a tiszabuzát 5 holland forinttal árulja. Ezzel egyidejűleg pedig a legjobb román búzát maximálisan 4 holland forinttal árulják.

Hogyan helyezte el Románia az export búzáját?

A „Deutsche Getreide Zeitung” úgy tudja, hogy Romániának sikerült exportra rendelkezésre álló búzájának 50 százalékát elhelyezni nevétségesre leszorított árak segítségével. A német lap bejósolja, hogy miután az üzletkötések Romániában tovább tartanak, Románia rövidesen kénytelen lesz megszüntetni a piacra gyakorolt pressziót. A németek szerint egyébként a román kiviteli kampány sikerének oka főleg abban keresendő, hogy Oroszország még nem jelentkezett termékeivel a piacon és egyébként is inkább az angol piac felé tendál, átengedve a többi felvevő piacokat Romániának és Bulgáriának. Jugoszláviának és Magyarországnak.

Konkurrencia híján és a kiviteli prémium révén leszorított ár segítségével sikerült Romániának 4500 vagon búzát Cseh szlovákiában elhelyezni. A Deutsche Getreide Zeitung még azt is tudni véli, hogy

Vilangegő
Csere 50
a z új feszültségre
százalékkal

Rezsó és vasaló átalakítás
az
Elektrikánál
Cluj, Hotel Central épület

Románia belföldi piacán katasztrófális visszahatása volt a kiviteli prémium bevezetésének. Az árak annyira leestek, hogy a román kormány kénytelen lesz a kiviteli prémiumot felemelni. Egészen más a helyzet a romániai árpánál és tengerinél. Ugyanakkor, midőn a búzát csak nagy nehézségek árán lehet esetleg négy forinttal elhelyezni, az árpát 4.20 holland forinttal vásárolják, míg a tengeri is 3.10, 3.80 holland forintot árat ér el, tehát majdnem annyit fizetnek érte, mint az argentinai tengeriért. Nem kell tehát csodálkozni azon, ha a román búzát, bár minőségileg jobb a jugoszláv termésnél, állathizlálás céljaira vásárolják a skandináv államokban, mert a legolcsóbb gabonatermék.

A földművelésügyi miniszter optimista

A kiviteli prémium problémája felmerült legutóbb a mezőgazdasági szindikátusok, bukaresti buza-konferenciáján is. Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter igen optimista kijelentéseket tett s főleg arra hivatkozott, hogy a prémium segítségével sikerült a háború óta még nem ismert nivóra felkocni a román buza-exportot. A földművelésügyi miniszternek ezt az állítását nem lehet kétségbe vonni. Am nem kevésbé igaz is, hogy a kiviteli prémium nem oldotta meg azt a feladatot, amelynek szolgálatában volt állítva tulajdonképpen: a mezőgazdák felsegítését. A prémium a legjobb esetben is a gabonakereskedők és exportőrök érdekeit szolgálta, a termelő viszont még annyit sem kapott a búzájáért, mint a prémium bevezetése előtt.

Fantasztikus visszaélések a buza-dumping körül

Ez azonban csak egyik oldala a buza-kiviteli problémájának. Hivatalos megállapítások tanuskodnak arról, hogy a buza-export körül fantasztikus visszaélések történtek. A vámvezérigazgatóság ma már pontos adatok birtokában van, amelyek arról tanuskodnak, hogy különösképpen a brailai terménykereskedők a leggyafurább módon játszták ki a prémium rendelkezéseit. A vámhatóságok megállapítása szerint ugyanis ezek a kereskedők vagonként 13 ezer lejese áron bolgár búzát vásároltak. A nagy buzamennyiségeket szeptember áthozták a Duna román partjára, innen pedig eladták külföldre és zsebrevágták érte a román gabonatermelők szánt kiviteli prémiumot. A hatóságok igyekeznek minden erővel megakadályozni az ilyen természetű visszaéléseket. A brailai kikötői kapitányság szigoruan ellenőrzi a búzával megrakott szeptember érkezését és követeli a szállítótól, hogy igazolják a buza romániai eredetét.

Ugyancsak a prémios rendszer kijátszását jelenti az a tény is, hogy egyes exportőrök több, mint husz százalékban rozst keverték a külföldre küldött buzaszállítmányokhoz, amelyért ugyancsak behajtották a kiviteli prémiumot. A rozssal való keverést az exportőrök a kikötőkben végzik s ezzel tekintélyes hasznot vágnak zsebre. A rozs néhány ezer lejelle olcsóbb vagonként, mint a buza. Ha egy hatvan vagon búzát tartalmazó szeptember 20 százalékos rozst tesznek, úgy 120 ezer lej hasznot vágnak zsebre a kiviteli prémium révén.

A bécsi Arbe
A bi
madi
dape

A budape
zeitung hi

Budapest, szeptem
az Uj Kelet, hogy
ország irasszakértője
szerint a biatorbágy
helyén tilált levél-
százszázalékban ha
Márton nevű komm
Ennek alapján a b
arra a meggyőződ
Leipnik Márton a b
let egyik részese. E
tek az adatok Lip
ugy hogy a rendőrs
ban közölte az őss
földi hatóságokkal
szerész személyleir
utasítást letartóztá

Budapes

Leipnik Mártonon
nusított nevét is tu
let másik gyanúsító
emigráns. Ez a fel
titok. Az emigráns, a
dön tartózkodott, az
gyarországon élt és
estére megállapított
többen látták a Ma
kommunistát Bia-To
osztály feltevése az,
nak ez a szökevény
De nemcsak a két
melyekre vonatkozó
adat van a rendőrsé
nyomozó főcsoport
nyomra jutott, amel
bi órákban a végső

Utb

Budapest, szeptem
nak, hogy a gyilkos
egy budapesti laká
egyik titkos odujába
Kedden délután
egy gyanús egyén
kutatómunka közben
ra terelődött a gyan
tartottak, majd a la
után több előállítás
szerdára virradó ébe
tektivek, hogy ebbe
ték-e el a zollstocko
zítbombákat.

A rengeteg új an
izgalmat hozott a f
nek Gróf Vigyázó F
A politikai osztály
jában folyik a mun
szes adatokat felül
lyek nem látszanak
szik.

A csendőrség a r
közéleben borítékok
írások jegyzetek vo
lülvizsgáltattak pa
más szakértők betű
zeteket, de nem va
írással telefirkált
gyen a merénylet

Autór

Ugyanígy elesett
a merénylők a gráf
Torbágyra. Most
nak látszik, hogy a
lők, akik közül az e
végezte, napokig
kodott és előkészít
Megindult a hajsz
kézrekerítésére. F
rénylők külföldre,
niok. Így tehát a
hogy kinek volt h

Az autókereked
helyek százaít járt
egész országban
akarják megállapí
itt Magyarországo
Nyomozás folyt
hogy a bányából
és gyujtósinór h
minden egyes gy

Ön hiába kételkedik,

mert tény és való, hogy

minden pénzért kaphat kötött-árut
és selyem fehérneműt.

Mutató reklám árainkból:

Sportharisnya 26 lei, Gyapjuharisnya 59 lei,
Gyermeknadrág 26 lei, pullower 120 lei

"ELBE"

Cal. Reg. Ferdinand 19.

Harisnyaház

Cal. Reg. Ferdinand 29. (a kis-híd mellett)

A bécsi Arbeiterzeitung szerint Biatorbágnál nem történt merénylet

A biatorbágyi merénylet második és harmadik tettesének is nyomában van a budapesti rendőrség

Allítólag Budapesten gyártották a merényletnél használt bombákat

A budapesti rendőrség erélyesen visszautasítja az Arbeiterzeitung híradását

Budapest, szeptember 16. Jelentette az Uj Kelet, hogy a budapesti rendőrség irászakértőjének megállapítása szerint a biatorbágyi merénylet színterében talált levél írójának kézírása százszázalékkal hasonlít egy Lipnik Márton nevű kommunista kézírásához. Ennek alapján a budapesti rendőrség arra a meggyőződésre jutott, hogy Lipnik Márton a biatorbágyi merénylet egyik részese. Pereről-perere gyűlték az adatok Lipnik Márton ellen, hogy a rendőrség már rádiogram-ban közölte az összes belföldi és külföldi hatóságokkal a kommunista művészt személyleírását és kiadta az utasítást letartóztatására.

Budapesti kommunisták gyártották a pokolgépet?

Leipnik Mártonon kívül egy másik gyanúsított nevét is tudják már, a merénylet másik gyanúsítottja is kommunista emigráns. Ez a felfedezés egyelőre még titok. Az emigráns, aki hosszú ideig külföldön tartózkodott, az utóbbi időben Magyarországon élt és mint a nyomozás kedde este megállapította, az elmúlt napokban többen látták a Magyarországon bujkáló kommunista Bia-Torbágyon. A politikai osztály feltevése az, hogy Leipnik Mártonnak ez a szökevény volt a segítőjára. De nemcsak a két személy neve és a személyekre vonatkozó rengeteg bizalmas adat van a rendőrség kezében. A politikai nyomozó főcsoport kedden éjszaka olyan nyomra jutott, amely talán a legközelebbi órákban a végső megoldásra vezet.

Utban a végső megoldás?

Budapest, szeptember 16. Adatok vannak, hogy a gyilkos bombákat Budapesten egy budapesti lakásban, a kommunisták egyik titkos odájában gyártották.

Kedden délután a detektívek minden egyes gyanusított lakását átkutatták. A kutatómunka közben egy budapesti lakásra terelődött a gyanu, alapos házkutatást tartottak, majd a lakás ügyében egymás után több előállítás történt. A keddről szerdára virradó éjszakán tisztázták a detektívek, hogy ebben a lakásban készítették-e el a zollstockos, villanyelemes ekrazitbombákat.

A rengeteg új anyag és lehetőség lázas izgalmat hozott a főkapitányság épületének Gróf Vigyázó Ferenc uccai frontjára. A politikai osztály minden egyes szobájában folyik a munka, s a beérkezett összes adatokat felülvizsgálják, azokat, amelyek nem látszanak jelentőségeknek, félreteszik.

A csendőrség a merénylet színterének közelében borítékot talált, amelyen gyorsíró írásos jegyzetek voltak. A jegyzeteket felülvizsgáltatták parlamentári gyorsírók és más szakértők betűgizették a gyorsíró jegyzeteket, de nem valószínű, hogy a gyorsírással telefirkált borítéknak szerepe legyen a merénylet ügyében.

Autón érkeztek a merénylők

Ugyanigy eslehet az a lehetőség is, hogy a merénylők a gráci vonattal érkeztek Bia Torbágyra. Most már teljesen bizonyosnak látszik, hogy autón érkeztek a merénylők, akik közül az egyik, aki a kémszerepet végezte, napokig Bia-Torbágyon tartózkodott és előkészítette társainak gaztettét. Megindult a hajsz a tettesek autójának kézrekerítésére. Ha autón szöktek a merénylők külföldre, triptiket kellett váltaniuk. Így tehát a rendőrség megállapítja, hogy kinek volt határátlépési triptikjük.

Az autókereskedők, garázsok, javítóműhelyek százait járták be Budapesten és az egész országban a detektívek, akik azt akarják megállapítani, hogy nem vettek-e itt Magyarországon autót a gyilkosok.

Nyomozás folyt abban az irányban is, hogy a bányából nagymennyiségű ekrazit és gyujtószinór hiányzik. A csendőrség minden egyes gyanusított bányásznál házkuta-

Leipnik Márton jól ismeri a főkapitányság. Mikor a Markó uccai fogházból kiszabadult és a toloncházban akarták elhelyezni, barátainak segítségével kiszökött az országból, Csehszlovákiába menekült, majd állandóan Európát járta a Szovjet megbízásából. A rendőrség adatai arra mutatnak, hogy Leipnik Márton az utóbbi időben elváltottnak külsővel visszatért az országba és itt folytatta földalatti munkáját.

Számos bizalmas adat kedde este a legalaposabb gyanút szolgáltatva arra, hogy Leipnik Márton műszerész nemcsak a levél írója, hanem a szörnyű tömeggyilkosság egyik tettese volt.

tatást tartott. A legtüzesebben lefolytatta a nyomozást, de úgy látszik, a bányászokra vonatkozó feltevés teljesen összeomlott.

A rendőrségre érkező sok száz bejelentések közül alig akadt néhány megbízható adat, de ezek rendkívül fontosaknak látszanak.

A gyanus harmadik

Egy vasuti kalauz bejelentette a rendőrségen, hogy néhány nappal a merénylet előtt egy negyven év körüli utasa volt a torbágyi személyvonatnak. A férfi, aki csak német nyelven tudott beszélni, nem

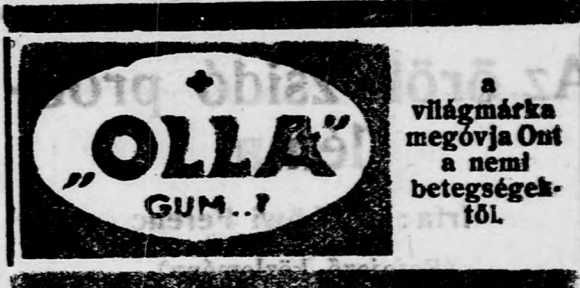
érintkezett a sváb utasokkal, hanem rendkívül izgatottan, feltűnően viselkedett, egyik cigarettát a másik után szivta és kis barna kofferjét hóna alatt szorongatta. Nem tudta megmondani, hogy hová igyekszik, hanem kis cédulát adott át, amelyre ceruzával ráírták, hogy „Torbágy”. Jóval a megérkezés előtt már a folyosón szorongott a német utas és sokszor egymásután érdeklődött, hogy hány percig tart még az út.

A kalauz nem tud többet a gyanus utasról.

A kalauz által adott személyleírás egyezik azzal, amit egy faluról-falura kocsival vándorló házáló adott a csendőrségnek egy ugyancsak 40 év körüli német férfiről, aki 7-én Bia-Torbágy környékén az országuton baktatva megszólította őt és kérte, hogy engedje felülni kocsijára, mert már nagyon fáradt. A német csomagot tartott hóna alatt.

Az őszerezt alaposan kikérdezték a csendőrségen. Pontosan elmondta, miről beszélgetett német utasával, bár az utas nem mondotta ki határozottan, szavaiból kommunista érzelmekre lehetett következtetni. Az őszerezt megdöbbenette, hogy a szegényes külsejű német férfi, aki gyalogszerrel járta az országot, titokzatos célzásokkal tett előtte, mondván, hogy a napokban nagy esemény történik a városban. A férfi később leszállt a házáló kocsijáról, megállított egy magánautót, melynek vezetőjét megkérte, hogy vigye magával Budapest felé, mert valami vegyszeti gyárba igyekszik.

Ha ez a két egybehangzó adat helytálló,

akkor a német lehetett a harmadik társ.

Alibit igazolt a legtöbb gyanúsított

Budapest, szeptember 16. A politikai osztály detektívjei tegnap is sok embert vittek be a budapesti főkapitányságra. A gyanúsítottak legtöbbje alibit igazolt s bebizonyította, hogy nincs köze a biatorbágyi vasuti merényletnek. Ezeket szabadon engedték.

A széleskörű nyomozás nagy apparátussal folyik tovább. Ennek eredményeképpen kedde éjszakáig tizenegy gyanus külföldit hajszoltak fel a detektívek. A tizenegy külföldit őrizetbe vették és szerepüket az éjszakai órákban derítik fel.

A főkapitányság minden jelentéssel szemben megállapította, hogy az összes áldozatok személyazonossága tisztázódott, a merényletnek huszonkét halottja van. A huszonkettő közül Iváncsics József kalauz, akinek szétrocsolt holttestét kedden találták meg a romok alatt.

A sebesültek közül még tizenhárom ápolnak a Rókus-kórházban, nagyrészt lábadoznak.

Mit ír a bécsi Arbeiterzeitung?

Bécs, szeptember 16. Ugy Budapesten, mint világszerte óriási feltűnést keltett a bécsi szociáldemokrata Arbeiterzeitung tegnapi cikke a biatorbágyi vasuti katasztrófával kapcsolatban. A cikk szerint Biatorbágnál nem volt robbanás, egyszerű vasuti katasztrófa történt, csak a budapesti hatóságok igyekeznek kommunista merényletté felfújni az esetet, hogy ezzel munkásüldözésüket igazolhassák. A magyar rendőrség a cikkel kapcsolatban azt hangoztatja, hogy az Arbeiterzeitung cikke rosszindulatú, mert a merénylet színterén megtalálták a felrobbant pokolgép maradványait.

Curtius lemondásra készül?

Francois Poncet német-francia gazdasági együttműködési tervezetét fog Laval, Briand és a német államférfiak berlini értekezlete elé terjeszteni. Németország rövidlejáratú kölcsöneinek hitelezői beleegyezésüket adták a kihitelezések hat hónapos meghosszabbításához

Berlin, szeptember 16. Francois Poncet, az új berlini francia nagykövét Laval és Briand berlini látogatása alkalmából gazdasági együttműködés tervét fogja előterjeszteni a politikai eszmecsere összejövő kormányférfiak elé. A francia-német gazdasági kooperáció kiinduló pontja az lenne, hogy a franciaországi érc és a németországi szén ipari felhasználásával kölcsönösen támogatásban részesítenék a termékeket. A gazdasági együttműködés azután magával hozná az évekre terjedő politikai fegyverszünetet is s a bizalom helyreállása lehetővé tenné a nemzetközi tőkének a német gazdasági életben való szélesebbkörű elhelyezkedését. A nagy német kölcsön is realizálható lenne s Franciaország jegyezné a kibocsátás legjelentősebb részét. Ezzel kapcsolatban diplomáciai körökben arról beszélnek, hogy Curtius a francia miniszterek berlini látogatása után lemond.

Ezt a hírt Genfből a Daily Telegraph diplomáciai tudósítója is megerősítette.

Berlin, szeptember 16. Németország rövidlejáratú kölcsöneinek hitelezői a londoni konferencia által kiküldött ugynevezett Stillhalte-Kommission közbejöttével beleegyezésüket adták ahhoz, hogy a kölcsön felülváltásáért a német állam a köztulajdonosoktól és a felmiliárd márkát kitevő kihitelezésektől legalább hat hónappal meghosszabbíttassanak. Remélik, hogy a megkezdés folytán megszűnik a márka inga-

dozása, amely még az utóbbi napokban is állandó volt. Egyébként Németország hosszlejáratú kölcsöneinek végösszege 24 milliárd 960 millió márka.

Berlin, szeptember 16. Hindenburg délből a bukukhallgatáson fogadta a távozó

De Margerie berlini francia nagykövét. Az audiencián jelen volt Bülow, a külügyminisztérium államtitkára is. A kihallgatás után az elnök villásreggelit adott De Margerie tiszteletére.

Fiók Lőrinczy ellen tettek feljelentést a kolozsvári rendőrségen

Egy kolozsvári asszony beváltotta a nála elhelyezett 15 ezer lejes betétkönyvet

Cluj-Kolozsvár, szeptember 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ugy látszik, Lőrinczy betétkönyv-manipulációi népszerűvé váltak az emberek között. A kolozsvári rendőrségre ma egy feljelentés érkezett, amelyben Bartók Róza Jókai ut 12. szám alatti lakos panaszkolja el, hogy egy asszony, akiben úgy megbízott, mintha a testvére lenne, 15.000 lejjel megkárosította. A feljelentés szerint Bartók Róza özv. Kovácsné kolozsvári lakosnál egy 15 ezer lejes betétkönyvet helyezett el. A betétkönyvet Kovácsné tartotta, hogy egész vagyonát jelentő pénzt biztonságba tudja.

bizonyult érdemesnek a bizalomra, mert az Erdélyi Bankhoz szóló betétkönyvet teljes egészében kiváltotta. Bartók Róza most a rendőrségen keres orvoslást Kovácsné ellen. A rendőrség bevezette a nyomozást.

A magyar kereskedelmi miniszter mérsékelte a tűzifa vámját. Budapestről jelentik: A magyar kereskedelmi miniszter a tűzifa vámját szeptember 17-től december 31-ig terjedő időtartamra mérsékelte. Az intézkedés érvényben van a szerződéses viszonyban nem álló országokból érkező és esetenként kiadott engedélyezések alapján történő szállításokra is.

34 LEI

1 méter angol
tehénemű

tussor

Strada Neculcea

(v. Korniss-u.) 1

Bejárát a kapu alatt!

az olcsó textil-
áruházában,

A B C

Bejárát a kapu alatt!

50 százalékkal
vasaló
ás
ánál
ral épület
katasztrófális
prémium be-
nyira leestek,
nytelen lesz a
lni. Egészen
rpánál és ten-
a buzát csak
t esetleg négy
t 4.20 holland
tengeri is 3.10,
t ér el, tehát
te, mint az ar-
tell tehát cso-
buzát, bár mi-
termésnél, ál-
ják a skandi-
golsóbb gabo-
ügyi miniszter
lémája felme-
ági szindikátu-
nciáján is. Io-
gyi miniszter
t tett s főleg
prémium segít-
a még nem is-
mán buza-ex-
miniszternek
tségre vonni.
gy a kiviteli
t a feladatot,
állítva tulaj-
segítségét. A
s a gabonake-
reit szolgálta.
t sem kapott
m bevezetése
aélések a bu-
dala a buza-
talos megál-
hogy a buza-
szalések tör-
ság ma már
n, amelyek ar-
nősképpen a
legagyafur-
mum rendel-
megállapítása
skedők vago-
bolzár buzát
ennyiségeket
román part-
külföldre és
abonatermelő
A hatóságok
egakadályoz-
zaléseket. A
szigoruan el-
sleppek érke-
l, hogy iga-
ndszer kiját-
gy egyes ex-
zalékban ro-
lított buza-
gancsak be-
t. A rozszal-
a kikötőkben
sznot vágnak
fejlett olcsóbb
a egy hatvan
re 20 száza-
zer lej hasz-
prémium ré-

Több mint félmillió sikkasztás ügyében nyomoznak a CFR kolozsvári igazgatóságánál

Cuteanu főpénztárnokot ideiglenesen felfüggesztették állásából. Egy 100 ezer lejes okmánybélyegköteg hiányával kezdődött meg a vizsgálat. Dragos igazgató nyilatkozata

Cluj-Kolozsvár, szeptember 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány nap óta a CFR kolozsvári igazgatóságánál olyan hírek terjedtek el, hogy a hivatal egyik főtisztviselője ellen többszáz ezer lejes sikkasztás vádjával eljárás indult meg. A különböző találgatások során a 100 ezer lejes verziók milliós panamák feltételezését eredményezték, amelynek híre érthetően óriási feltűnést keltett úgy az alkalmazottak körében, mint a város közvéleményében. Ma már ugyanis Kolozsvárban közszájon forog, hogy

a CFR igazgatóságánál valaki súlyos visszaéléseket követett el,

amelynek megállapítására előbb házi vizsgálatot indítottak meg, majd — miután ez eredménytelen maradt — közbelépett a kolozsvári ügyészség és dr. Biriescu Miklós vezetőügyész helyettes napok óta folytatja a vizsgálatot az igazgatóság épületében.

Felfüggesztik a főpénztárnokot

A visszaélésekről keringő híreket megszüntette az az intézkedés, mely

az ügyészségi vizsgálat idejére Cuteanu CFR főpénztárnokot ideiglenesen hatállyal felfüggesztette állásából.

Ilyen körülmények között minden jel arra mutat, hogy a CFR-nél valóban történtek visszaélések, amelyeknek középpontjában állítólag Cuteanu főpénztárnok áll. Ertesztéseink szerint a kolozsvári igazgatóság házi nyomozása egy 100 ezer lejes tétel felfedezésére indult meg és a könyvszakértők által végzett folytatolagos vizsgálat során ez a 100 ezer lejes tétel jelentékenyen megnövekedett. A vizsgálat második napján 300 ezer lej körül forgott a hiány, a harmadik napon ez a szám elhagyta a félmilliót,

míg ma már a 700 ezer lejt is felülmúlja az az összeg,

amely a vizsgálat eddigi eredményei szerint törvénytelen uton tűnt el a CFR kolozsvári igazgatóságának pénztárából.

Dragos igazgató nyilatkozata

A legteljesebb titoktartás mellett folyó vizsgálat eredményeit még nem hozták nyilvánosságra, de munkatársunk a legautentikusabb helyen, a CFR igazgatóságánál érdeklődött a vizsgálat menete iránt, ahol Dragos igazgató kérdéseinkre a következő nyilatkozattal felelt:

— A közszájon forgó verziók részben fedik az igazságot — mondotta az igazgató —, mert

a pénztári hivatalban valóban házi vizsgálatot rendeltünk el bizonyos tételek hovaforrása miatt.

A házi vizsgálat eredményei nem bizonyultak kielégítőnek, miért is az igazgatóság megkereste az ügyészséget, hogy hivatalunkban a vizsgálatot teljes erővel indítsa meg és állapítsa meg azoknak a személyazonosságát, akiknek a lelkiismeretét az állam megkárosítása terheli. Az ügyészségi vizsgálat folyamatban van és annak eredményeit csak a vizsgálat befejezése után hozzuk nyilvánosságra.

— Hogyan jutott az igazgatóság a visszaélések nyomára? — tettük fel a kérdést.

A százezer lejes okmánybélyegköteg

— A CFR szolgálatának perfekt menete megkívánja — hangzott a válasz, — hogy azokat az állomásokat, amelyek földrajzi fekvésük miatt csak nehezen juthatnak okmánybélyegek és más monopolicikké birtokába, az igazgatóság lássa el ezekkel. Az igazgatóság pénztáránál így milliós értékű okmánybélyeg-csomagok vannak felhalmozva, amelyeket az egyes állomásokhoz juttatunk. Ezeket a 100 ezer lejes kötegekbe csomagolt okmánybélyegeket a főpénztárnok kezelte és nemrégiben egy rovincsolás alkalmával rájöttünk arra, hogy egy ilyen 100 ezer lejes csomag hiányzik.

A vizsgálatot az ügyészség veszi át — Az erre illetékes főtisztviselők azonnal megindították a házi vizsgálatot a pénztárnál és kihallgatták Cuteanu pénztárnokot, a 100 ezer lejes bélyegköteget illetően. A pénztárnok kijelentette, hogy csak tévedés áldozata lehet és egy héten belül bizonyítani tudja, hogy hova fordította a bélyeget

illetőleg a bélyeg értékének megfelelő pénzüsszeget. Ahét letelt, de a főpénztárnok a 100 ezer lejes tételről nem tudott számot adni. Miértis az igazgatóság az ügyészség közbelépését volt kénytelen igénybevenni. Dr. Biriescu vezető

ügyész helyettes napok óta folytatja a vizsgálatot és lehetséges, hogy a vizsgálat során a hiány növekedni fog. A vizsgálat idejére Cuteanu főpénztárnokot felfüggesztették és miután a vizsgálat még befejezve nincsen, intézkedés történt, abban az irányban, hogy a főpénztárnok megfelelőképpen őrizetben legyen, mert Cuteanu sorsa a befejezéshez közeledő vizsgálat eredményeitől függ.

Eddig tart Dragos igazgató nyilatkozata, mely megerősíti a sikkasztással kapcsolatban közszájon forgó híreket.

A Banca Nationala 10 százalékkal redukálta a vidéki bankok visszleszámitolási hiteleit

A bankok intervenciója Argetolanu pénzügyminiszternél

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. A vidéki bankok szindikátusának egy delegációja kereste fel ma délelőtt Argetoianu pénzügyminisztert. A delegáció kérte Argetoianut, interveniáljon a Banca Nationalánál hogy ennek igazgatósága vonja vissza azt a röviddel ezelőtt kiadott rendelkezést, amelynek

értelmében a vidéki bankok visszleszámitolási hiteleit 10 százalékkal redukálják.

Argetoianu pénzügyminiszter még a délelőtti folyamán megbeszélést folytatott ezen kérdésben Chiriatescu helyettes kormányzóval, aki a külföldön tartozkodó Manoilescut helyettesíti.

Chiriatescu megígérte, hogy a jegybank revízió alá fogja venni rendelkezését és a lehetőségekhez mérten kielégíti a vidéki bankok hitelszükségletét. Argetoianu ma délután közölte Chiriatescu válaszát a küldöttséggel, amely a választ köszönettel vette tudomásul.

Kisebbségvédelmi vita zajlott le a Népszövetség politikai főbizottságának ülésén

Apponyi javulást lát a kisebbségi ügyek intézésének terén

Genf, szeptember 16. A Népszövetség politikai főbizottságának szerdai ülésén nagybizottságú kisebbségvédelmi vita zajlott le. A vitát Curtius német külügyminiszter kezdeményezte, aki a kisebbségi kérdések népszövetségi ügykezelésére vonatkozólag néhány kezdeményező javaslatot tett.

Curtius javaslatai után a cseh, ro-

mán, lengyel, görög, jugoszláv delegátusok egyöntetűen azt hangoztatták, hogy az államok a békeszerződésekben biztosított kisebbségvédelmi kötelezettségeken túl semmilyen más jogokat nem biztosíthatnak a kisebbségeknek.

Apponyi Albert felszólalásában annak a nézetének adott kifejezést, hogy bizonyos javulást lát a kisebbségi pa-

naszok elintézésében, azonban szükségesnek tartaná, hogy a bizottságok határozatait, melyek a kisebbségi panaszokkal kapcsolatban hoztak, az illetékes kormányok hozzájárulással tudomásul vegyék. Ezenfelül kívánatosnak tartja, hogy a politikai főbizottság összes többi határozata is hozassanak mindig nyilvánosságra.

A párizs-bukaresti személyszállító repülőgép borzalmas katasztrófája

Turnuszeverin mellett felrobbant és lezuhant a hatalmas repülőgép. A két pilóta és a repülőgép négy utasa szénáé égett

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Turnuszeverintől nem messze, a mehedint-megyei Sforza község közelében borzalmas szerencsétlenség történt az elmúlt este. A Párizs és Bukarest között közlekedő hatalmas utasszállító repülőgép motorhiba következtében elvesztette egyensúlyát és nyolcszáz méteres magasságból, irtózatos sebességgel lezuhant. Zuhanás közben a motor benzintartálya felrobbant és a repülőgép égvébe zuhant le a földre, hol darabokra

tört. A repülőgépen négy utas tartozkodott: Ferber Károly, a bécsi Bonicot cég igazgatója, dr. Friemer berlini ügyvéd, Boni belgrádi kereskedő és Margines párizsi ügynök, akik valamennyien szörnyethaltak. Ugyancsak halálukat lelték a szerencsétlenség következtében a gép pilótája és másodpilótája, aki a rádióosztály szerepét töltötte be. A lezuhant repülőgép tovább égett a földön és a katasztrófa helyszínére elősiető falusi parasztek már csak az áldozatok szénáé égett holt-

testeit találták meg. A repülőgép is teljesen porrá égett.

A párizs-bukaresti repülőgépjáratot mintegy másfél évvel ezelőtt inau gurálták. Az utvonalon egy párizsi nagy repülőgyár tizenhat személyre berendezett két motoros gépei közlekedtek, amelyeket a repülőtechnika legtekélyesebb alkotásainak ismertek. Másfél esztendő alatt valóban egyetlen baleset sem fordult elő. A román katonai és polgári hatóságok bevezették a vizsgálatot, de miután a gép elpusztult, a szerencsétlenség pontos okának megállapítása nem lesz könnyű feladat. Aviatikai szakértők érhetetlennek találják a szerencsétlenséget, mert amennyiben csakugyan motorhiba idézte volna elő a zuhanást, abban az esetben is működésbe hozhaták volna a tartalék motort.

A szerencsétlenség híre mély megdöbbenést váltott ki európa-szerte. A román polgári és katonai hatóságok megkísérlik azonosítani a szerencsétlenség áldozatait, hogy azok eltemethetők legyenek.

A proféta gyermek
Edmond Fleg megrázó svidó regénye
Ára 180 lej és portó
KAPHATÓ AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Miért adunk?

1 m. 140 cm. széles gyapju 120 lejért?

Mert nagy tételeket készpénzért, tehát olcsón vásárolunk

Heller & Molnár
divatnagytárháza, Cluj-Kolozsvár

Jól alszik a kicsi éjjel, ha ápoljuk Höfer krémmel

ÁBRAHAM GYERMEKEI

(16) AMERIKAI TÖRTÉNETEK — IRTA: SALOM ASCH

— Baruch-Motche, hiszen magad is belátod, hogy ez nem neked való. Miért választottál egy ilyen gójnak való foglalkozást? Próbáld mégis másvalamihez fogni!

— Most fogjak más valamihez, amikor virrad? Nem, Channe!

A „virradás” arra vonatkozott, hogy Johnson lovai segítségével tiz barázdát húzott, amibe tavaszkor be lehetett volna vetni a burgonyát. Most ugyanis a tiz barázdát még a melegítő hóréteg fődte. Az istállóban azonban ott állott a tehenen kívül egy fiatal csikó, amit Johnson adott el az új szomszédnak. (A fizetést elhalasztották a következő aratásig.)

Baruch-Motchenek igaza volt. Farmján „virradni” kezdett. Amikor elmúlt a tél, beállott Isten segítsége. A szomszéd városból jött egy vakkereskedő, aki vallásos zsidó vevők számára kóser vaját keresett. Ez az ember beállított Baruch-Motche istállójába egy tehenet és pénzt kölcsönzött neki szénára. Aroncsik, aki apja öröme jó „parasztnak” nevelődött, tyukokat szerzett; télen ő gondozta őket, nyáron édesanyja. A legerősebb segítség azonban még mindig a műhely volt, ahonnan éppúgy küldtek a leányok lisztet, mint azelőtt.

Baruch-Motche kezdett arra ügyelni, hogy mit vetnek be szomszédai. Johnson szavai: „Nem vagyunk Illinois államban, hanem New-Yerseyben”, élesen emlékeztette véssődjött. Nemsokára rájött, hogy a burgonya, amelyre az ő földje nagyon alkalmas, keresett portéka. És minthogy őt nem kötötte az ősk idejéből megmaradt tradíció, hogy éppen rozst, vagy búzát kelljen vetni akkor, amikor hasznosabb dolog a burgonya, minden habozás nélkül burgonyát termelt. Az ő nagyapja és dédapja nem fából és vasból való ekével dolgozott, nem kellett tehát őket utánoznia. Nem is kezükkel arattak ulla, hogy nem érezte elkötelezve magát arra, hogy ő is ugyanugy cselekedjen. Olvasta és halotta, hogy ezt a munkát a traktor és a kultivátor sokkal jobban végzi. Ezért tehát azonnal megpróbálta, hogy ilyen gépeket szerezzen magának, sokkal gyorsabban, mint szomszédai, akiknek évszázados tradíció ült a csontjaikban.

Farmüzemének e modernizálása talált a gépek iránt érzett régi érdeklődésével és szeretetével. Már fiatal korában szenvedélyes gyöngyér volt a gép és ez a szenvedély megerősödött benne, amikor a fölvilágosító irodalom olvasása közben a mechanizmusokról olvasott. Minden gép, amit látott, foglalkoztatta, elemire akarta bontani, hogy meglessa a „lelkét”. Amikor még szülővárosában lakott, gyakran, amikor ideje volt, széjjel szedte a falórát tisztára azért, hogy bebizonyítsa, hogy ismét össze tudja állítani. Ha a szódavégző (az egyetlen, ami a városban) gépén kívül található volt a városban) reparációra szorult, Baruch-Motche tanácsát kérték ki, mielőtt a lengyel mechanikust hívták volna.

A gépekben való örömet most a farmerkedés közben kiélhette. „A modern mezőgazdaság tisztára gépezet” — ez lett Baruch-Motche jelszava és leányainak hozományát a farm számára való gépekre használta fel. Jóval szomszédai előtt vezette be a „gépüzemet”, amely körül technikai ismeretei sokat használtak. Ezeknek köszönhető, hogy sokkal gyorsabban jutott előre, mint a többi farmer, akik ragaszkodtak a mezőgazdaság régi módusaihoz. Sokesodálkozással látták, hogy a zsidó különböző újításokat vezet be farmján. Valahányszor Baruch-Motche új gépet próbált ki földjén, Johnson, a szomszédja fejcsóválva nézett a földje határából, nagy ivben köpte ki a sarga dohánylet és egyre morgott:

— Micsoda ördögös dolgot járatsz te a szántódon. Honnan szerzed ezeket a rémeket?

— Mondd neki Aroncsik, hogy ma a mezőgazdaság, különösen Amerikában, nemcsak a kezek munkája. Nemcsak „Ezsau gyermekei”, hanem „Jákov fiai” számára is megnyílik a mezőgazdaság.

Johnson, a szomszéd, nem értette meg a hasonlatot, de nem törte rajta sokáig a fejét. Számára a zsidó nem volt más, jó szomszédnál, aki mindenképp hálásnak bizonyult. Baruch-Motche sohasem

felejtette el azt a reggelt, amikor Johnson elhozta hozzá lovait. Johnsonnak minden ünnepen részt kellett venni Baruch-Motche házában és valahányszor Baruch-Motche a városba utazott, sohasem mulasztotta el, hogy ne hozzon a szomszédjának egy font teát és néhány font cukrot ajándékba. Hogy Baruch-Motche új módszerei látható eredményeket hoztak, ezt Johnsonnak teljes mértékben el kellett ismernie.

— Gyorsan megtanultad a dolgot, te zsidó. Félek, hogy rövidesen tul fogsz bennünket szárnyalni.

— A zsidónak nincs ideje a várakozásra — felelte Baruch-Motche —, mert amit ti néhány generáción át tanultatok, azt a zsidónak pár esztendő alatt kell elsajátítania.

III.

Természetesen mindez nem ment olyan gyorsan, mint ahogy az itt el van mondva. Baruch-Motchenek sok gondja és vesződése volt a farmmal, a jelzálloggal és végül a shopban levő leányaival, akiknek legalább egy részét akarta visszaadni a kölcsönkért pénznek. Természetesen készpénzt nem adhatott nekik, ehelyett az idősebb leány, aki majdnem jegyben járt egy galíciai fiatalemberrel, ígéretet kapott arra, hogy jövendőbeliének hozomány a farm lesz. A völégény mindenkinek elmondhatta, hogy jegyesének apja farmtulajdonos. A farm általában varázsszó volt, ami a házusalandó férfiakat fölötte vonzotta.

Baruch-Motche mindenesetre eljutott odáig, hogy néhány esztendő sulyos munka után az ő birtokán már nemcsak „pirkad”, hanem hogy az ő hasonlatánál maradjunk, itt már világos nappal van. Husz szántó burgonyával, tiz rozszal bevetve, ezenfelül takarmánynak és sarjunak való földek — veteményről nem is szólva — amit Channe asszony művelt meg. Az istállóban még mindig ott áll a tehen, amit Baruch Motche farmjával együtt vásárolt. — Neve a „Vörös Malke” aminthogy Baruch-Motche istállójában minden állatnak zsidó neve van. Egy másik tehen és egy fiatal bika is bekerült az istállójába. Johnson fiatal kancája „Terach asszony” már régóta ki van fizetve és két csikót ellett. Mindkettőnek Baruch-Motche bibliai neveket adott. „Ben Jakir” így hívják a szép homok-sárga csikót, az istálló elsőszülöttjét, büszkesége a farmnak és tulajdonosának.

Ben Jakir voltaképpen nem volt az övé, hanem Aroncsiké. Mert a fiu sajátkezűleg hozzájárult, hogy Ben Jakir világra jöjjön. Amikor ugyanis „Terach asszony” lebetegedett ideje elérkezett, Aroncsik minden éjszaka az istállóban aludt. A kancá nehéző órája valóban éjszaka jött, az állat földre vetette magát és Aroncsikra nézett, segítségért könyörgő szemekkel. Akárcsak egy ember; fájdalmas görcsökben vonaglott és egész teste nedves volt; szeméi tágra nyíltak, mintha beszélni akartak volna. Aroncsik felébredtette apját. Baruch-Motche tanácsátlan volt. Szíve a fájdalomtól összeszorult, de nem tudta, hogyan segítsen. Gyorsan megragadta a lámpást és átstietett Johnsonhoz, mialatt a nőstény állatot fia őrizetere bizta. Azonban mielőtt Baruch-Motche visszaérkezett volna Johnsonnal, a kancá már túl volt a szülésen. Aroncsik gondosan kihuzta a csikót az anyatestből.

— Ha már olyan sokat segítettél, akkor várd el a köldökét is, aztán tied lesz a csikó.

Aroncsik tehát „Ben Jakirt” sajátjának tekintette. Felnevelte és különös szeretettel gondozta.

A másik csikó barna volt. Baruch-Motche „Jetro”-nak nevezte. Apja és fia örökösen háboruskodott a két fiatal ló

felett. Ben Jakir pompás állat volt. De mihelyt elválasztották, máris meg kellett keresnie szénáját. Mert Baruch-Motche nagyon szigorúan ügyelt arra, hogy senki ne járjon tétlenül és ugyanez volt az elve az állatokkal szemben is. „Ben Jakir” tehát becsületes munkával kereste abrakját; nyáron huzta az ekét, burgonyát és szénát hordott az éléskamrába, télen pedig „Jetro”-val bérbeadták egy szomszédnak, hogy fát hozzon az erdőből.

Aroncsik, a „fiatal paraszt” feladata az volt, hogy a „fiatalságot” (Baruch-Motche házában az istálló utánpótlását úgy nevezték) gondozza. Naponta velük volt, látta őket felnőni, együtt érzett a csikókkal és a borjúkkal, mintha gyermekei lennének. Ezért apjával harcai voltak az állatok fiatalokori szabadságáért és nem engedte, hogy tulkorán járomba verjék őket.

(Folytatjuk)

Nem hosszabbítják meg a kamarai cégbejegyzések határnapját

Október 10-ig feltétlenül jelentkezniök kell az iparosoknak és kereskedőknek, mert különben sulyos büntetést rónak ki rájuk

Cluj-Kolozsvár, szeptember 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamarához szerdán délelőtt szigorú utasítás érkezett arról, hogy a cégbejegyzések határnapjait október 10-ől semmi féle körülmények között nem halasztják el. A kamarák központjától érkező intézkedés nyomtatékosan felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy amennyiben a bejelentés nem történik meg, a jelentkezőt elmulasztó kereskedőket és iparosokat szigorú pénzbüntetéssel sújtják.

A bejelentéseket ilyen formán a kereskedőknek és iparosoknak sürgősen eszközölniök kell, mert október 10 után

a kamara a tagok lajstromából meg fogja állapítani a bejegyzést elmulasztó kereskedőket és iparosokat, akiket 50 ezer lejes pénzbüntetéssel sújtanak. Az idő október 10-ig meglehetősen rövid és tartani lehet attól, hogy amennyiben az érdekeltek a bejelentést az utolsó napokra halasztják, nem lesz már idő a bejegyzések elvégzésére és a lajstromból kimaradt kereskedőket büntetésekkel fogják sújtani.

Ilyen körülmények között ajánlatos, hogy a kereskedők sürgősen jelentkezzenek a kamaránál, mert a késések kellemetlen következményekkel járhatnak.

Amerika csak akkor fogja mérsékelni az európai hatalmak háborus tartozásait, ha az ő leszerelési tervét fogadják el

London, szeptember 16. Diplomáciai körökben az a hír járja, hogy az amerikai kormány attól fogja függővé tenni háborus követeléseinek a hatalmakkal szembeni leszállítását, hogy elfogadják-e Amerika nemzetközi leszerelési tervét. A jövő évi genfi leszerelési világkonferencia után bekövetkezhetik a háborus tartozások és a jóvátekel mérséklése, ha megelőzőleg elfogadják az amerikai tervezetet és hozzá is fog-

tak a gyakorlati megvalósításhoz. A nagyjelentőségű elhatározás Stimson referátumai alapján érlelődött meg Hoover elnökben.

Az általános pénzügyi bizonytalanság miatt kezdik teaurizálni az arany és ezüst pénzt.

A forgalomból ily módon kivont tőkét szakértők legalább egy milliárd dollárra becsülik.

Országszerte új sorozásra állítják az 1925. óta felmentett hadköteleseket?

Állítólag már a napokban megkezdik a revíziós lajstromok összeállítását

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. Még élénk emlékezetében él az erdélyi közvéleménynek az a meglepő katonai intézkedés, amelynek alapján két évvel ezelőtt újabb sorozásra állították Szatmár, Bihar és Máramaros megyék azon ifjait, akiket az előző szemléken ideiglenesen, vagy véglegesen felmentettek a katonai szolgálat alól. Az új sorozást állítólag egy feljelentés alapján rendelték el, mely szerint az említett megyékben működő sorozó-orvosok bizonyos pénzösszegek ellenében a katonai szolgálatra egyébként teljesen megfelelő egyéneket nyilvántartott alkalmatlanoknak és, hogy ezen a réven több ezer katonaköteles ki vonta volna magát a szolgálat alól. A sorozásokat meg is tartották, a sor alá kerültek 80 százalékát bevonultatták, — de az állítólag visszaelő katonarvosok ellen nem indítottak eljárást, ami önmagától cáfolta meg a katonai

szabadítási vádakat. Ennek ellenére, minden parlamenti intervenció mellett is, a bevonultatott ifjakat nem bocsátották el.

Most hasonló intézkedés híre tartja magát a fővárosban. Eszerint a hadügyminisztérium ezuttal az egész ország területére kívánja kiterjeszteni a katonai revíziót. A megbízható helyről származó, ha még nem is megerősített értesülések szerint el akarják rendelni, hogy az 1925. óta akár csak békeidőre, (dispensa medicala), vagy egész életre szóló (reformá) felmentésben részesült hadkötelesek újra sor alá álljanak. Vagyis öt korosztály felmentettjeiről van szó, akiket új orvosi szemlére köteleznek. Az egyes hadkötelező parancsnokságok állítólag már a napokban megkapják a hadügyminisztérium rendeletét, hogy állítsák össze azoknak az ifjaknak a lajstromát, akikre a sorozási revízió vonatkozik.

Az országos katonai revízió híre, ha fenntartással is kell fogadni, érthető izgalmat kelt az érdekeltek körében, mert hiszen ezuttal is többnyire olyan emberekről van szó, akik azóta családot és egzisztenciát alapítottak és ezeket fenyegeti összeomlással az új sorozás.

Olvasson a legjobb és legolcsóbb kölcsönkönyvtárból a

LIBRO-ból

(Unió-ucca 6. az udvarban) Akárhon látott egy könyvet, vagy hallott egy könyvről és olvasni szeretné, **naponként 1 lejért és néhány baniért kölcsönadjuk**

Műfestés, vegytisztításban, úgy kivitel mint olcsóságban **CZINK** cég vezet!!

UJ KELET az es bányási zsidós Főszerkesztő: Dr. Felelős szerkesztő: Bukaresti szé Hátzsegi Ernő, St. Olikkeink utányomár megjelölésével e

Ma ül össze a helyi valas

Ma este fél 9 órá Chevra Kadischa nagy (9.) a Zsidó Párt helyi fősege a választmányt a szervezési munka r ditsa az akcióit. A vála vár zsidóságának mir selve van és bizonyos rülni fog a szervezési rátussal lebonyolítani lesz a város egész zsid helyi tagozatába töm

— Felhős időjárás röl jelentik: A meteor gárasprognóza szerint időjárás várható lénye változással. A hőmérsé déiben 15 fok Celsius.

— Orvosi hír. Dr. vos ismét rendel. Eg telefon 4-30.

A VILÁG LEGY legszebb és legmoder Nagy Világtörténete kiadása 2400 lej vol da-kiadás 800 oldaló lej Lepagenál. Ko autánvéltel, portómen olesó könyvek jegyz

— Herskovits Augu je. Szeptember 11-én órai kezdettel tartotta a fiatal petarozsényi koncertjét a rádióban. lom, hogy ezt a nevet láthatjuk. Herskovits nem egy tehetséges ke 18 évenek, egy kifejlet és szülővárosában má sorozott koncertet adó jetes játékát a rádió z minden részének. A Fis-dur szonátájával k a fiatal művésznő belev nagyságát. Majd „Chop mol Ballada hangzót gyán, mint ahogy azt o tudja szívvel, lélekkel technikával, amilyenne művész rendelkezik. j bussy „Mouvements”-j dern diszónens darab, no gördülékeny ujjai g kával hoztak ki. Hersk nek hátéka hol tiszta, m szó, hol lágy és meleg, temperamentumos, már rádió-közönség legőszi tét, mely hamarosan h ni neki. (Ábrahám Mas

— Amnestia Albán jelentik: Zogu albán k nek évfördülője alkalm adott. Arnesziában köztött azok is, akiket rimen tartóztattak le. Zogu király ellen a bé megicésrélt merénylet

— Németország áll Orszországra felé irány Londonból jelentik: Mo rint az év első feléne ben Orszországra irán tésében első helyen 162.71 millió rubel ért sodik helyre az Egyesi 142.65 millióval. Nag harmadik helyen 83.0 Orszországra exportált 73.42, az Egyesült Ál Nagy-Britanniába 92.27 kü árut.

— Tóra-avatás. A ó folyó hó 7-én avatta fel retében új Tóráját. Fis beszéde után a nagy sz kezett közönség a tan zeyzte a végső betüket átvive a Tórá az imae ba, ahol Heiman Dávid napi szónoklatot. Ünne az emelkedett hangulat

HIREK

A UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Ma ül össze a Zsidó Párt helyi választmánya

Ma este fél 9 órára hívta össze a Chevra Kadischa nagytermébe (Hosszu u. 9.) a Zsidó Párt helyi tagozatának vezetősége a választmányt, hogy megállapítsa a szervezési munka módjait és beindítsa az akciót. A választmányban Kolozsvár zsidóságának minden rétege képviselve van és bizonyosra vehető, hogy sikerülni fog a szervezési munkát oly apparátussal lebonyolítani, amely alkalmas lesz a város egész zsidó lakosságát a párt helyi tagozatába tömöríteni.

— Felhős időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint változóan felhős időjárás várható lényegtelen hőmérsékletváltozással. A hőmérséklet Budapesten ma délután 15 fok Celsius.

— Orvosi hír. Dr. Vass Zoltán fogorvos ismét rendel. Egyetem ucca 3. Telefon 4-30.

A VILÁG LEGIZGALMASABB, legszebb és legmodernebb H. G. Wells Nagy Világtörténete. A mű első prima kiadása 2400 lej volt, most propaganda-kiadás 800 oldalon, 300 képpel, 260 lej Lepagenál, Kolozsvár. Vidékre utánnomással, portómentesen. Kérje az olvasó könyvek jegyzékét Lepagetől.

— **Herskovits Augusta rádió koncertje.** Szeptember 11-én délelőtt negyed 10 órai kezdettel tartotta Herskovits Augusta fiatal petarozsényi művésznő zongorkoncertjét a rádióban. Nem az első alkalom, hogy ezt a nevet újságok hasábjain láthatjuk. Herskovits Augusta ma már nem egy tehetséges kezdő, hanem dacára 13 évének, egy kifejlett művésznő. Pesten és szülővárosában már több sikerrel konzoruzott koncertet adott és ma már tökéletes jándékát a rádió adja tovább a világ minden részének. A koncert Beethoven Fisdur szonátájával kezdődött, melybe a fiatal művésznő belevitte a mester egész magyarságát. Majd „Chopin etudje” és a G-moll Ballada hangzott el, melegen, lágyan, mint ahogy azt csak egy fiatal lány tudja szívvel, lélekkel visszaadni és olyan technikával, amilyennel csak egy meglett művész rendelkezik. Az utolsó szám Debussy „Mouvements”-ja volt, bizarr modern dissonans darab, melyet a művésznő gördülékeny ujjai gyöngyszerű technikával hoztak ki. Herskovits Augusta, ki nek játékát hol tisztá, mint egy csengőgyűző, hol lágy és meleg, hol pedig tüzes és temperamentumos, már ma megérdemli a rádió-közönség legészintébb megelégedését, mely hamarosan hírnevet fog szerezni neki. (Ábrahám Masa).

— **Amnesztia Albániában.** Tiranából jelentik: Zogu albán király trónralépésének évfordulója alkalmából amnesztiát adott. Amnesztiában részesültek többek között azok is, akiket Albániában azon a címen tartóztattak le, hogy részük volt Zogu király ellen a bécsi Operaház előtt megkísérelt merénylet előkészítésében.

— **Németország áll első helyen az Oroszország felé irányuló export terén.** Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint az év első felének külkereskedelmében Oroszországba irányuló export tekintetében első helyen Németország áll 162.71 millió rubel értékű áruval. A második helyre az Egyesült Államok került 142.65 millióval. Nagy-Britannia van a harmadik helyen 83.05 millió rubellel. Oroszország exportált Németországba 73.42, az Egyesült Államokba 10.21, és Nagy-Britanniába 92.27 millió rubel értékű árut.

— **Tóra-avatás.** A dévai imaegyesület Folyó hó 7-én avatta fel szép ünnepély keretében új Tóráját. Fischer főrabbi avató beszéde után a nagy számban egybegyűlékezett közönség a tanácsteremben bejegyezte a végső betűket, majd chüpp alatt átvive a Tórárt az imaegyesületi templomba, ahol Heiman Dávid rabbi tartott ünnepi szónoklatot. Ünnepi bankett zárta be az emlékedett hangulatu ünnepélyt.

MŰVÉSZI STILUSOS, MODERN TRANSILVANIA BUTORGYÁR CLUJ,

MŰ-BUTOROK

STRADA MEMORANDULUI 1. SZ. ALATT AZ EMELETEN LEVŐ

Őszi nagy butor-kiállításából

Szereshetőkbe eredeti és feltámasztott ócsa óvári áru

Komplett ebédlő-berendezések caucuzasi dílgökökkel! Lei 25.000
Komplett háló-berendezések etóia-fournerral! Lei 26.000

— **A Népszövetség politikai főbizottsága meg van elégedve az Európa-konferencia határozataival.** Genfből jelentik: A politikai főbizottság az Európa-konferencia javaslataival foglalkozott. Az Európa-bizottság munkássága felett megelégedésüket fejezték ki a határozatot hozták, mely felkéri a konferenciát a megkezdett munkásság folytatására. A pénzügyi főbizottság Ausztria pénzügyi helyzetének ismertetését hallgatta meg. Ma megjelent az ülésen a Genfbe érkezett Buresch osztrák szövetségi kancellár is.

— **Megkezdődtek a párizsi szakszervezeti kongresszus tanácskozásai.** Párizsból jelentik: A szakszervezeti kongresszus ma megkezdte ülésezését. Napirenden szerepel a munkanélküliség kérdése, a kommunista és független szakszervezetek ügye, a munkaidő és munkabér kérdése, valamint a termelési rendszerrel összefüggő egyéb problémák.

— **Agy- és szíverelmeszedésben szenvedő egyéneknek a természetes Ferenc József keserűviz megbeszülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat kíméletesen távolítja el.** Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a Ferenc József viz számos félfoldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

KUNCZ ALADÁR: Fekete kolostor 300 lej Lepagenál Kvár.

— **Megnyílt a holland parlament új ülészaka.** Hágából jelentik: Ma megnyílt a holland képviselőház új ülészaka. A trónbeszéd utal a gazdasági krízisre, melynek hatása alatt az állami jövedelmek megcsappantak, ugy, hogy szükségessé vált a takarékosági rendszabályok életbe léptetése. Külpolitikai tekintetben a trónbeszéd annak a reményének ad kifejezést, hogy a világegytelenség irányába a népek együttműködése felé fogja vezetni Európát.

— **Tiszta szocialista kormány következik Spanyolországban.** Londonból jelentik: A Morningpost madridi távirata szerint a spanyolországi alapvető törvények megszavazása után a kormány azonnal vissza fog lépni. Valószínű, hogy a szocialdemokratáknak, a parlament legnagyobb pártjának fogják felajánlani a kormányalakítást. Nincs kizárva, hogy tiszta szocialista kormány fog alakulni. Egyidejű jelentés szerint a megegyezés a spanyol kormány és a Vatikán között küszöbön áll.

— **EHRENBURG: Die heiligsten Güter.** Egészsváron kötésben 220 lej Lepagenál Cluj.

— **Elloptak egy tórárt a bukaresti Malbin zsinagógából.** A bukaresti Malbin zsinagóga, Str. Bravilor No. 4. közli, hogy szeptember 5-én ellopták egy tórárt és arra kéri a hitközségek rabbijait és előjáróit, hogy Jom-Kippurkor hozzák a lopást híveik tudomására, hogy senki se vegye meg a lopott tórárt.

— **Mélyreható személyi változások a Dresdener- és a Danat-banknál.** Berlinből jelentik: A Dresdener Banknál és a Danat Banknál a szanalás a bankvezetőségekben mélyreható személyi változásokat hozott magával. Mindkét pénzintézet kötelékéből az ügyvezető igazgatóság több tagja távozott.

— **A Dolgozó Palesztina Liga erdélyi csoportjának előkészítő bizottsága, a liga megalakítása ügyében e hó 20-án, vasárnap d. e. 10 órakor az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportjának irodájában (Cal. Regele Ferdinand 30. I. e.) megbeszélést tart.** Az előkészítő bizottság mindenkit, akit ez az ügy érdekel, ezuton hiv meg a megbeszélésre.

— **KÜLDJE EL GYERMEKÉT** Lepagehoz iskolaszereket vásárolni. Ingyen kap betétkönyvet, tanrendet, tankönyvjegyzéket, vásárlásnál ajándékokat.

— **Hódít a tervgazdálkodás eszméje Amerikában.** Newyorkból jelentik: A tervgazdálkodás gondolata, amelyet először a szovjet honosított meg s amelynek a lényege az, hogy több esztendőre előre szabnak meg gazdasági programot, mindinkább népszerűvé válik. Most az Észak-amerikai Egyesült Államokban is megalapították a legfelsőbb gazdasági tanácsot, amely öt évre előre megállapította a termelési programot és annak a végrehajtását a legszigorubbban ellenőrzi.

— **Verekedésbe fulladt az amerikai felekezeti vita.** Newyorkból jelentik: Amerikában most történt meg első ízben, hogy a felekezetek egymásközi vitájába az államhatalomnak kellett beleavatkoznia. Joneson Arkansasi városban a baptisták és a magukat független keresztényeknek nevező protestánsok között egy istentisztelet alkalmával verekedésre került a sor. Minthogy a verekedőkkel szemben a rendőrség tehetetlen volt, katonaságot vettek igénybe. Az arkansasi kormányzó statáriumot rendelt el Jonesonban, ahol a türelmetleneket, akik viszályokat és verekedéseket provokálnak, a rögtönítelő bíróság elé állítják.

NAPROL-NAPRA

Lewes, Sussex kerületbeli angol város új börtönépülete felépült. Az első foglyokat 20 börtönőr kíséretében gépkocsikon szállították az új letartóztatási intézet elé. Az elítéltek a modern börtönben igen jól érzik magukat, annyira, hogy zenekart alakítottak s a közös séta ideje alatt az udvaron zenélnek.

Délig nem érkezett hír arról, hogy a német óceánrepülőek elérték volna az amerikai partot és valahol földet értek. Bár Uj-Skócia és Uj-Fundland felett sűrű köd gátolja a látást s ott akár észrevétlenül is leszállhattak lakatlan területen, mégis kezdenek aggódni a pilóták sorsáért.

W. A. Mayer, a st. louis-i Concordia-seminárium tanára egyik egyházi szónoklatában utalt arra, hogy a kereszténységet Amerikában a legsúlyosabban fenyegeti az egyházak széttagolódása. Jelenleg több mint ötszáz különböző keresztény szekta működik s egymástól igyekszik elhódítani a híveket.

A dán kormány 100 ezer beteg oltására elegendő különböző betegségek elleni szérímet indított utba Kína felé, hogy az árvíz sújtotta tartományokban pusztító járványok ellen felhasználhassák.

Kalifornia déli részén viharkatasztrófaban mintegy harminc személy veszítette életét. Az anyagi kár jelentős. Közlebbi részletek egyelőre még hiányzanak.

Helgolandban a sziklaomlás nyomán megindult földmozgás tovább tart. Több ezer köbméter kő tömeg csuszlik a meredek part felé. 1926 óta ez a legnagyobb sziklaomlás a szigeten.

Október elsején Sharkey-Carnera boxmérkőzés lesz. A győztes a jövő év folyamán Dempsey-vel küzd meg s e mérkőzés győztest Schmelinggel kerül szembe.

John Barrymore filmszínész bucsút mondott a filmnek. Jelenleg Los Angelesben lép fel színpadon.

A Graf Zeppelin csütörtökön indul második délamerikai útjára. Postát fognak ledobni a Kanári és a Zöldfoki szigetekre is.

— **Megtáviratozott szindarab.** Berlinből jelentik: Mady Christianst, a híres mozisínészt, aki jelenleg Stuttgartban tartózkodik, Amerikába szerződtette egy színházi vállalkozó a Dok torkisasszony című szindarab címszerepének eljátszására. Hogy Mady Christians már utközben tanulmányozhassa szerepét, az egész szindarabot kábel útján megsürgönyözték neki Stuttgartba. A sürgönyért valószínűleg többet fizetnek ki, mint amennyi honoráriumot a darab szerzője kapott.

Primăria Municipiului Cluj
 Nr. 17607—1931.

Anunț

Municipiul Cluj publică al doilea concurs pentru darea în întreprindere (concesionare) prin cale de licitație publică cu oferte în scris, încheise și sigilate a curățitului și transportului fecalelor din closetele necanalizate aflătoare în edificiile Primăriei și în calea particulare unde nu este canalizare și apaduct, pe durata de 10 (zece) ani dela aprobarea definitivă a adjuceării.

Licitatiile se va ținea în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice în ziua de 8 Oct. 1931 orele 11 a. m. înaintea Comisiei de licitații sala de ședințe.

Odată cu predarea ofertelor concurenții vor depune la mâna dlui președinte al Comisiei de licitații o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat în valoare de 75.000 Lei.

Caietul de sarcini condițiunile de licitație se pot vedea în biroul serviciului economic.
 Cluj, la 4 Septemvrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

A Kolozsvári Mentők 12. osztályu késpénzsorsjátéka

Vasárnap szeptember 20-án 5-ik osztály huzása

Főnyeremény 250.000 Lei

Egyedüli sorsjegy, amelyik megújítás nélkül még 8 osztályon vesz részt

Vidéki rendelések 119 lej előzetesen beküldött összeg ellenében még szeptember 20. délelőtt 10 órakor is postáztatnak. Huzás délután 3 órakor a várasháza dísztermében. Sorsjegyeink garantálójá az

“ALBINA BANK”

Központi Sorsjegyiroda Cluj, Str. Memorandului 16.

TELEFONSZÁM: 833.

Sorsjegyek kaphatók bankokban, tőzsdékben, fodrászoknál, uccai árusoknál stb.

ama- apját

oknak és
ést

omából meg
zést elmu-
rosokat, aki-
ntéssel suj-
ig meglehe-
et attól, hogy
k a bejelen-
asztják, nem
ések elvégzé-
maradt keres-
gják sujtani.
zött ajánlatos,
sen jelentkez-
a késések kel-
ekkel járhat-

kelni az asait, ha ják el

lósításhoz. A
ozás Stimson
relődött meg
bizonytalan-
zálni az arany
on kivont tö-
egy milliárd

ák az eket?

lajstromok

ennek ellenére-
rvenció mel-
jakat nem bo-
lés hire tartja
szerint a had-
az egész or-
a kiterjeszteni
egbizható hely-
em is megerő-
int el akarják
óta akár csak
medical), vagy
má) felmentés-
ek újra sor alá
osztály felmen-
ket új orvosi
z egyes hadki-
gok állítólag
pják a hadügy
t, hogy állit-
jaknak a lajst-
si revizio vo-

revizio hire, ha
ogadni, érthető
keltek körében,
obbnyire olyan
kik azóta csalá-
pitottak és ezer-
ással az új so-

vezet!!

Ma állítják össze a cseh válogatott ellen szereplő román csapatot

Mint már megírtuk, a szövetség vasárnapra tüzte ki a cseh-román amatőr válogatott mérkőzést, amelyet a csehek kérésére Nagyváradon játszanak le. A szövetség mára rendelte be a válogatott játékosokat. Kolozsvárról Szatmárit, Sferat, Sepit és Surlasiut, Nagyváradról Glanzmann, Kovácsot, Rónayt és Kocsist, Brassóból Bodolát és Bukarestből a Standard válogatott játékosokat. A mérkőzés biztos győztesének a román válogatott látszik, mert a román csapat már nagyképeségű proficsapatokkal is sikerrel vette fel a küzdelmet, a cseh amatőr csapat pedig nem képvisel első klasszist.

A cseh profik vasárnap Budapesten veszik fel a versenyt a növekvő formát mutató magyar profiválogatottal. A mérkőzésre kitűnő együttest állítottak ki a magyarok. A csapat a következő: Aknai, Dudás—Mandl, Borsányi—Sárosi—Lázár, Markos—Auer—Kalmár—Turai—Hirzer. A mérkőzés elé óriási várakozással néznek Budapesten.

A WSC kétszer győzött a Ripensia fölött. A kitűnő bécsi csapat, a WSC, vasárnap és hétfőn két mérkőzést játszott a Ripensia ellen és mindkét alkalommal szép és fölülnyes játék után győzelemmel hagyta el a pályát. Első napon 4:2 (2:1) arányban győzött a WSC, a második napon a Ripensia revansot akart, ami azonban nem sikerült, mert a WSC szenzációs formában 4:0 (2:0) arányban győzte le a temesvári profikat. A WSC-t a temesvári közönség lelkesen ünnepelte.

Mérkőzés nélkül marad Kolozsvár vasárnapra. Vasárnap Kolozsváron nem lesz futballmérkőzés, mert a válogatott mérkőzésre való tekintettel erre a napra bajnoki mérkőzéseket nem sorsoltak ki.

Színház—Mozi

Színház-Mozgó műsora

Csütörtök: Rango, az őserdők éposza.
Péntek: Hókuszpókusz. (Lilian Harvey és Willy Fritsch leujabb filmje.)

CORSO-MOZGÓ műsora

Csütörtök 3, 5, 7, 9 órák: Premier!
Női Károly legújabb sikerű katona filmoperettje, a Nyitott ablak. Főszereplők: Felix Bressart, Lucie English, Gretl Theimer, Fritz Schulz.

Péntek 3, 5, 7, 9 órák: Nyitott ablak.
Szombat 3, 5, 7, 9 órák: Nyitott ablak.
Vasárnap 3, 5, 7, 9 órák: Nyitott ablak.

TŐZSDE

Kolozsvár. Márka 40.10, holland forint 68.20, dollár 168³/₄, font sterling 8.18, fr. frank 6.65, lira 8.85, cseh korona 5, pengő 29.30 (zugkurzus), dinár 3, shilling 23.72, svájci frank 32.90, zloty 19.50.

Bukarest. Francia frank 6.60, font sterling 8.16, dollár 168, belga frank 23.46, lira 8.80, svájci frank 32.85, cseh korona 4.99¹/₂, shilling 23.69, márka 39.90, holland forint 67.85, dinár 3.

Zürich. Márka 120.50, holland forint 206.85, dollár 512³/₄, font 24.92, francia frank 20.10¹/₄, cseh korona 15.18, pengő 90.00¹/₄, dinár 9.04¹/₂, lej 9.05¹/₂, zloty 57.40, shilling 72.08.

Olcsó népszerű regények:

Dr. Hamburg: Aehad Haam 25 L
Gratz: A zsidók egyetemes története, diszkötés, alig használt . . . 3000 L
Dr. Fürst: Zsidó történet, zsidó kultúra 50 L
Izsák Arnold: Mentő csillagok 80 L
Kiss József: Jokli 30 L
Léwinsohn: Örök sziget 272 L
Ugyanez kötve 372 L
Pinskes: Autoemancipáció 20 L
Gábor: Zangwill elbeszélései diszk. 46 L
Zangwill: Uvegészizáló 35 L
Szabó Imre: Új Balkán 120 L
Szabó Imre: Utolsó máglya 120 L
Böhm: A cionista mozgalom 120 L
Barchokba: A zsidó ifjúság könyve diszkötet 70 L

Kapható:
az Uj Kelet könyvosztályában

KÖZGAZDASÁG

Nincs még véglegesen szabályozva a buza kényszerára

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. A Curentul mai száma közli a gabona árának minimalizálásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat a gabona-árúvás szabályozására megyei és városi hivatalokat állít fel. E hivatalok feladata lesz a kenyér és liszt árának ellenőrzése. A minimális árakat a kormány gazdasági bizottságának mai ülésén fogják megállapítani. Az új törvényjavaslat a gabona értékesítéséről szóló törvény több pontját is módosítja és hatályon kívül helyezi.

Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy a Curentul mai számában a buza belföldi árúvásáról megjelent javaslat nem minden részletében autentikus, így első sorban az ár tekintetében nem. A 36 ezer lejes vagononkénti árat a mezőgazdák javasolták, de a kormány azt nem vette magáévá és csak ezután fog dönteni ebben a kérdésben.

A vidéki bankok a pénzügyminiszter és a Banca Nationala támogatását kéri szindikátusuk megalakításához

Bucuresti-Bukarest, szeptember 16. Argetoianu pénzügyminiszter ma délután fogadta a vidéki bankok küldött-ségét, amely kérte a pénzügyminiszter támogatását a megalakítandó szindikátushoz. Előadták, hogy bankjaik alaptőkéjének összege 3 milliárd 700 millió lej és a megalakítandó szindikátus feladata ezt a hatalmas összeget, amelyet a vidéki bankok reprezen-

tálnak, megvédeni és az állam garanciájával biztosítani. Argetoianu biztosította a bankokat támogatásáról, azonban azt a kívánságát fejezte ki, hogy a szindikátusban csak komoly pénzügyezetek vegyenek részt, amelyeknek joguk és igényük lehet az állam védelmére.

A küldöttség holnap a Banca Nationalával fog tárgyalni.

Kétszázötvennégy italmérségi engedélyt a visszavonás veszélye fenyeget. A kolozsvári pénzügyigazgatóság az augusztusban esedékes negyedévi italmérségi illetékek (taxa de brevet) be nem fizetése miatt kétszázötvennégy kolozsvári és környékbeli engedélynek a bevonását határozta el. A taxákat ugyanis a törvény értelmében minden felszólítás és emlékeztetés nélkül kell befizetni. A legtöbb vendéglős, kávé és bodegás azonban nem tartja nyilván az illetékek esedékességének dátumát, úgy hogy ezek akarataukon

kívül is elveszthetik ezt az életükbe vágó jogukat. A vendéglősök ipartestülete néhány nap előtt foglalkozott a törvénynek ezen fogyatékoságával és átíratban fogja kérni, hogy az újabb végrehajtási utasításban vegyék figyelembe a vendéglősök érdekeit és rendeljék el, hogy az egyes pénzügyi hatóságok értesítsék idejében a feleket. A két-három ezer lejt kitevő taxákat azonban két-három napon belül be kell fizetni, különben az italmérségi engedélyeket bevonják.

RADIO MUSOR

Csütörtök, szeptember 17.

Bukarest. 20.20: Grammfón. 21: Tenor dalok. 21.20: Szimf. hangv. Mozart, Händel, Sumann, Lázár művei. Htána hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek.

12.05: Grammfónhangverseny. 12.25: Hírek. I. Pontos idő, időjárás. 2.45: Hírek.

4. „Müseyem“ előadás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás hírek. 5: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.30: Kvartett. 6.30: Angol nyelvoktatás. 7: Magyar dalok. 8.20: Fidelio c. opera ismertetése.

8.30: Beethoven: Fidelio c. operája. Az első felvonás után kb. 9.45: Pontos időjelzés, hírek, utána időjárás, majd Horváth Gyula és cigányzenekara.

Bécs. 21: Zenekari hangv.

Berlin. 20.30: Bethoven Fidelio című operája.

Langenberg. 20: Szimf. hangv.

Lipce. 20.30: Enekkarok hangv.

Stuttgart. 20: Strauss Richárd: Salome c. operája.

Varsó, Kattowitz, Poznan. 19.25: Grammfón. 20.30: Bethoven Fidelio c. operája.

Milánó. 20.45: Bellini: Norma c. operája.

Róma. 21: Szimf. hangv.

Prága. 19.05: Grammfón.

Brünn. 18.25: Grammfón.

Kassa. 18.49: Grammfón.

Oslo. 22.05: Könyvű zene.

Toulouse. 21.30: Operarészletek. 22.30: Dalok. 23.30: Operett-dalok.

Svájci Aleman Ado. 30.30: Beethoven: Fidelio c. operája.

Péntek, szeptember 18.

Bukarest. 18: Zenekari hangv. 20.20: Grammfón. 21: Rossini: Szevillai borbély. Utána hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek.

12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. — 4: Mesedélután. 4.30: Felolvasás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Novella. 5.20: Magyar nóták. 6: Gyorsiró tanfolyam. 6.30: Helyzsini közv. egy rendőrségi laktanyából. 7.30: Grammfónhangv. — 8.20: Cooperfield Dávid szimfű előadása. Utána pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 19.40: Lehár műveiből. 22.05: Zenekari hangv.

Megkezdődött az első békebeli ár!

a férfiszabó munkanélkülieknek munkát adó modern úri szabóságnál

Cluj, Piata Unirii 13., I. em. 2. lépcső-följáró, az alábbi rendkívüli olcsó árak a következők:

Egy öltöny komplett férfiruha tartós gyapjuszövetből méret szerint már Lei 1500

Egy komplett felöltő már Lei 1500

Egy komplett átmeneti kabát már Lei 1750

Egy komplett télikabát már Lei 2100

Egy komplett télikabát már Lei 800

Egy felöltőfazon készítés Lei 700

Egy télikabátfazon készítés Lei 800

Angol ruhák is a legolcsóbb árakban készülnek garancia mellett. Ugyanott a legmodernebb szabászat tanítását elvállalom az esti órákban. Cluj-i kimondottan jól dolgozó férfiszabó munkanélküliek munkára jelentkezzenek.

Teljes tisztelettel:

Katona János

szabászat szakrajztanár.

Berlin. 21.20: Táncczene.
Breslau. 20.15: Műdalok. 21.25: Filharmonikus hangv. 22.40: Táncczene.
Langenberg. 16.20: Schubert zenéje és dalai.

Lipce. 21.10: Eszkimó dalok. 21.55: Hangverseny.

Stuttgart. 20.15: Zenekari hangv.

Varsó. 20.15: Filharmonikus hangv. 22.30: Könyvű és táncczene.

Kattowic. 22.30: Könyvű zene.

Poznan. 22.15: Kávéházi zene.

Milánó. 19.45: Grammfón. 21: Vegyes zene.

Róma. 20.10: Grammfón. 21: Operett.

Prága. 19.30: Opera.

Pozsony. 17.20: Grammfón.

Brünn. 17.45: Grammfón.

Kassa. 17: Grammfón.

Apróhirdetések

Szavanként 4 Lei
Vastagbetűvel 8 Lei
Legkisebb apró, 10 szó 40 Lei
Allástkeresőknek 1 szó 3 Lei
Vastagbetűvel 6 Lei

Csak vasárnapra feladott apróhirdetés 25 százalékkal drágább. Díj előre fizetendő. Csak portóbélyeggel ellátott jelígelés levelekkel továbbítható.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej házhozszállítva is kapható Schwartz Ignacné vegetárius éttermeben Calea Regele Ferdinand 23. (Bejárás Szappan uca felől.)

Saját termései jó כשר bor kapható 14 lejért. Ferenc József ut 45. (Vö. Aranyas udvaron.)

Használt öszerakós ágyat keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Forgalmas trafikhoz társat keresek 100 ezer lejjele. Cim a kiadóban.

Kérem a két urat, kik a Barátok templomával szemben az üzemhelyiséget kérik, jelentkezzenek.

1 vagy 2 iskolás fiú ort. kóser zsidó uricsaládnál teljes ellátást kaphat zongora és fürdőszoba használattal. Értekezni Szappan uca 15.

Kiadó különbeáratu. parkettes butorított szoba komplett hálóval Calea Regele Ferdinand 107. földszint utolsó ajtó.

Kiadó külön telken. új épületben parkettes szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, speiz. Györgyfalvi ut 37. sz. alatti.

Egyetemi hallgató francia, német, olasz, román, magyar nyelvtudással nyelvet, valamint gyorsírást tanítana a középiskolásokot jó módszerrel, előnyös feltételek mellett magánvizsgákra elkészít, vagy középiskolai tanulók korrekcióját elvállalná. Cimeket a kiadóba küldve „Nyelvismeret” jelígre.

Ernster A. József 20 év óta fennálló vendéglőjét áthelyezte. Tisztelettel értesitem összes helybeli és vidéki nb. vendégeimet, hogy ort. kóser vendéglőmet saját házamba, a főpostával és régi úttal szembe a Szappan-ucca elején (Könyvű u. sarok) áthelyeztem. További pártfogást kérek és egyben ez alkalommal Ernster A. שטיבלעך חתונה-ת קיבוצך József.

Háziasszonyok, vendéglősök, cukrászok! Prima minőségű téli almát, diót, gesztenyét, gombát, izeket detail mennyiségben angro ár mellett szállít a Berger cukrászda Baiamareról.

Diplomás zongoratanárnő volt Heves tanítvány, zongoratanítást vállal. Cim a kiadóban.

Okleveles zsidó tanárnő, francia szakos francia nyelvtanítást jutányosan vállal. „Komoly” jelígre a kiadóba.

Diplomás tanárnő, aki állami licenccel tanított, gimnazisták alapos előkészítését vállalja. Jelige: „Szerény”.

Kiadó csinosan butorított parkettes szoba és előszoba, fürdőszobahasználattal, esetleg üresen is kapható. Értekezni Piata Mih. Viteazul 35. „Coloniale” c. ajtó mellett.

Egyetemi hallgató jutányosan előkészít bármilyen vizsgára. Perfekt román, német, francia. Cimeket a kiadóba.

XIV. ÉVF. *
Cluj—Kolozszeptember
5692 ÉV

Az Uj Kelet az es és bántási zsidó napi

Cikkeink után forrás megjelölés

Kéziratokat nem megőrzésükre nem

Program-kor

Bratianu György közzé, amelyben harcolni fog az az ipar és kereskedelem zonyos illetékek eltörléséért, más ilyen csekélyes

Az averescanusok tak ezért a proklam támadják érte Bratianu, mintha a né az ifju-liberális vezetőleg, úgy látszik tartja, illetőleg az saját programja, akar és fog harcolni valami

Nagyon érdekes nyára örülne egy másik csoport a bizonyos pontokat, tisztelve ettől és harcoljanak most a lokért. Egészen biztosan így egyesült hetne megvalósítást esévé vált ideálok

De ki akarja a programját? Nálunk a programért dig nagyon kelle A nagy tolakodás valószínű a program harcolni a néppár

Jobbra-balra

Egy adott pillan szóval lepte meg a de az egész országot

„A nemzeti párt meg a hunyadmeg kell orientálnia” Azóta sokat beszél a rasztpártban arról ra. Elsőnek a párt fel Vlad Aurel szembehelyezte az álláspontját.

Még inkább a zeti parasztpárt párták Vlad Aurel ha nem akarja a a nagytömegeket.

Közben valamely koncertbe és tele jobbra, vagy balra nunk, hogy legtovább fujta a kürtöt. N Regátban is és a ság talán még a erőteljesebben a oldali orientáció

Nem úgy Vlad ja van Szászváro jában szorgalmat nek: fiatalnak és ganizációnak, a öregedő népvész

Történt azonban dult propaganda híveket bebuval rében. Tetszik g munkásoknak is beszélt a volt m la. Az volt a be — szocializálni

Mi ez? Schöb Vlad Aurelnek? baloldali? Kénye forogtható világ ra ül, ha egy te ber. Csak az a néha a pad alá

Antiszemitiz

Akik azt hitték Oroszországban tizmus probléma napok során k dlniok ebből a nap, hogy ujab citásokat ne je országból. És hogy ezek a je